Бухы оронуудай пролетарьнар, нэгэдэгты!

АВГУСТ
3
Четверг
1939 он
№ 177 (2817)
Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ YНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ОРГАН.

ARADAI URIHALAMZA

Gurbadugaar Tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei urihalamza gargaxa tuxai SSR Sojuuzai Aradai Komissarnuudai Soveedei togtool, 1939 onoi aavgustiin 1-de tolilogdobo. Patriotiiçeska xaluun medereInyydeer zorigzohon, soveed oronoi graazdanuud xadaa urihalamza gargalgiiji amarxalana. Өөriingөө gyrende aradai ygedeg urihalamzanuud xadaa Exe oronoo ulam byri bexizyylelgede, aradai өөhediinь enxe hain baidalda zoriuulagdana geze soveed grazdaniin byxen xysed oilgono. Egeel imehee, manaida grazdaniin byxen urihalamziiji bajartaigaar axina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezdeer abtahan, Gurbadugaar tabanzilei plaan bolbol kommuniis oobşçestviiji baiguulalgiin aguujixe prograamma myn. Kapitaalьna barilgiin dalaisaar, aradai azaxiin byxii halbarinuudai urgaltiin teempnyydeer, aradzonoi materiaalьna enxe hain baidaliiji ba azalşadai kylьtyyrne-texniiçeske xemzeeji deeşelyylgeer, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei plaan xadaa manai oronoi orood baigaa xygzeltiin şine polosaada—angigyi socialiis oobşçestvo baiguulalgiiji dyyrgelgiin ba socialiizmhaa kommuniizmda şatadamzaza şilzen orolgiin polosaada xysed taarana.

Manai oronoi uragşaa jamar gigaant jixe alxam xexiijinь oilgoxiin tula gurbadugaar tabanzilei plaanai gol daabarinuudiijinь hanaza yzeje.

SSSR-ei byxii promiişlennostiiin xemzeenь, 1937 ondo 95,5 milliaard tyxerig baihan aad, 1942 ondo 184 milliaard tyxerigte xyrter gy, ali 92 proceent urgaxa johotoi.

Xydөө azaxiin produukcanь, 1937 ondo 20,1 milliaard tyxerig (1926-27 onuudai sengeer) baihanaa, 1942 ondo 30,5 milliaard tyxerig gy, ali 52 proceent jixe bolxo baina.

Xojordugaar tabanzilei torşo soo, kapitaalьna barilgada 114,7 milliaard tyxerig oruulagdahan aad, mynөө byxii aradai azaxiida kapitaalьna barilgiin xemzeenь 192 milliard tyxerigөөr xaraalagdaa.

SSSR-te aradai xereglelgenь nege xaxad daxin urgaxa ba goorodoi ba dereevniiin azalşadai kylьtyyrne-azahuudaliijinь obsluuzivalalgada (sociaalьna straxovaani, gegeerel, enxe elyyriiji xamagaalalga gexe metedte) gargaşanuud 1937 ondo 30,8 milliaard tyxerig baihanaa, 1942 ondo 53 milliaard tyxerig bolxo baina.

Oronoi, byxii azallaza şadaxa aradzonoi azalainь rezylьtaad bolxo, aradai doxoodonь 1937 ondo 96 milliaard tyxerig baihan aad, 1942 ondo 174 milliaard tyxerigte xyrter urgaxa baina.

Ene zilei maida bolhon, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar seessi bolbol 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeed batalaa. Biydzeedei doxoodno xubinь 156.097.829 miangan tyxerigөөr ba gargaşanuudainь xubi—155.447.829 miangan tyxerigөөr, tailbarilan xelebel, doxooduudanь gargaşanuudhaa 650 millioon tyxerigөөr jixe bolhontoigooronь batalagdaa.

SSSR-ei 156-milliaardna tyxerigei doxoodno biydzeed bolbol manai aradai azaxiin socialiis sugluulbaridanь—socialiis promiişlennostь, traansport, xydөө azaxii ba xudaldaanhaa oruulaltanuudta tyşeglene. Doxoodoi ede istooçniguud xadaa soveed gyrenei biydzeedte doxoodno byxii oruulaltanuudai arbanainь jyhen xubiiji ygene. Aradzonhoo nalooguud xadaa biydzeedei doxoodno xubiiinь miil 4 proceent şaxuu bolno.

Ekonoomiiin rezimiiji saxilga, azaxiida xaişaxeregeer xandalgatai temesel predprijaatinuudai doxoodnostiiji deeşelyylelge, promiişlenno produukciin urgalta ba eneentei daşaramduulan, tovaarooboroodiiji yrgedxelge, aradai azabaidalai materiaalьna xemzeegeinь debzelte—egeel ede xadaa soveed zasagai finaansova politikiin yndehe hyyridanь baina, ene bolbol manai biydzeedei deficiitne bişe baixiijinь ba doxooduudanь gargaşanuudhaa sag yrgelze deeşee baixiijinь garantiirovalana.

Gyrenei urihalamzanuud bolbol soveed gyrenei doxooduudainь serьjoozno istooçnigonь myn bolno. Gyrenei urihalamzanuud xadaa negedegeer tabanzilde—5,8 milliaard tyxerig, xojordoxi tabanzilde—18,8 milliaard tyxerig gyrendөө ygehen baina. 1938 ondo yşөө 5,4 milliaard tyxerig oroo. Ene zilei biydzeedte, aradzonoi dunda taraagdaxa, gyrenei urihalamzanuudhaa doxood 5.850 millioon tyxerigөөr xaraalagdaa.

Soveed urihalamzanuud—ene xadaa gyrenei doxoodoi, ugaa jixe politiiçeske udxaşanartai istooçnigonь myn. Manai oronoi grazdaniin byxen urihalamzanuudta xabaadalsalgaaraa esege oronoigoo oboroonoşadabariiin saaşadaa bexizelgede tuhalana. Kommuniizmiin xeregte, soveed gyrende ba Leenin—Staalinai aguujixe paartida esestee xyrter preedanne baihanaa xaruulna.

Oboroonno erxim teexnikeer xysed zebseglegdehen, xysentyges Ulaan Aarmi, Ulaan Flood xadaa Soveed Sojuuzai xilenyydiijinь ba oronoigoo grazdaniin byxenei miirne azaliijinь xiorxoor xamagaalna. Soveed xyn byxen bolbol urihalamzanuudta xabaadalsalgaaraa, Ulaan Aarmi ba Ulaan Floodoigoo xyseşadaliijinь ulam byri bexizyylxe baina.

Egeel iime deerehee, manai xydelmerişed ba kolxooznikuud, slyyzaşçiner ba intelleegeentnyyd bolbol socialiis gyrendөө urihalamzanuudiiji ugaa jixe bajartaigaar ygene. Manaida urihalamzanuud xadaa ynexөөr aradai xaraaktertai baina.

Mynөө, praviitelьstvo bolbol zurgaa milliaard tyxerigei urihalamza gargaa. Gurbadugaar tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) urihalamza xadaa ton bogonixon bolzorto, xysedөөr taraagdaxanь damzaggyi. Eneende naidabarimnai jyyb gebel, soveed aradai patriotiizm, Leenin—Staalinai paartiiiji ba Soveed praviitelьstviiji toiron manai aradai niagtaar zagsahaniiinь, xydelmerişen ba tariaaşanai socialiis gyreniiji byxii xemzeegeerenь bexizyylxe gehen tedenerei xaluun duraxysel myn.

Partiiina ba soveed organizaacanuudai zorilgonь—urihalamza taraalgada byxii xemzeegeeree tuhalaxa. SSSR-ei Verxoovno Soveedte ba sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai yjede sugluulagdahan agitacioonno xydelmeriin aixabtar jixe oopediiji xysedөөr xereglexe xeregtei. Agitaatornuud xadaa manai urihalamzanuudhaa orodog zөөrinyydei jamar jyymende gargaşalagdadagiijinь oilguulxa, obligaaca barigşadta urihalamziin aşag tuhiijinь oilguulxa johotoi.

Urihalamziiji amzaltataigaar taraalga—ene xadaa şinenyyd zavooduud, faabrikanuud, şaaxtanuud, gooroduud ba MTS-yydiiji barilga, manai aldarta Ulaan Aarmi ba Ulaan Floodiiji saaşadanь bexizyylelge, byxii soveed aradai azabaidaliiji saaşadanь haizaruulga, inag exe oronoigoo xyse şadaliiji ulam byri bexizyylelge myn geze oilgoxo xeregtei.

Шэнэ типовой hургуули баригдаба

Һаяхан, Зуйево-Һутэйн сомондо шэнэ типовой hургуули баригдажа дуурэгдээ. Энэ барилгада 6 мянган тухэриг гаргашалагдаа.

Барилгын худэлмэрииe 60 наhатай дархан нухэр Доржиев хутэлбэрилhэн байна.

(„УЛААН СЕЛЕНГА").

Gurbadaxi tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei urihalamziiji gargalgiin ysloovi

1. Gurbadaxi tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei urihalamza xadaa, xojor janzaar gargagdaba, gebel: alduurigyi ba proceentne.

Alduurigyi viipyskiin obligaacanuudta byxii olzonь şyyberieeree tylegdexe, zygөөr, proceentne viipyskiin obligaacanuudta — kypoonuudaar proceenteer tylegdexe baina.

2. Ene urihalamziin viipyske bolbol razriaad byxende 100-100 millioon tyxerigei razriaadaar xubaagdaxa bolno.

Razriaad byxeniinь 20 miangan seerinyydtei baidag. Alduurigyi viipyskiin razriaad byxenei seerinyyd 60001 noomerhoo 80000 noomer xyrter, proceentne gargaltiinxinь 140001 noomerhoo 160000 xyrter noomernuudtai baixa.

Obligaacanuud xadaa, seeri byxendөө 1 noomerhoo 50 noomer xyrter noomernuudtai baixa.

3. Gurbadaxi tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei urihalamza bolbol alduurigyi viipyskiin talaar, 500, 200, 100, 50, 25 ba 10 tyxerigei ba proceentetei viipyskiin talaar, 500, 200, 100 ba 25 tyxerigei ynetei obligaacataigaar urihalamza gargagdaxa bolno.

500 ba 200 tyxerigei ynetei obligaacanuud bolbol taba ba xojor noomertoi nege seeriiin 5 gy, ali 2 zuugaad tyxerigei adlixan obligaacanuud bolxo ba terenь iime erxetei baixa gebel:

a) alduurigyi viipyskiin talaar, 5 ba 2 şyyberinyyd obligaaca deere zaagdahan noomernuudai nezeedbyridenь negen doro tudaxa baina, b) proceentte viipyskiin talaar—obligaaciin byxii naricaatelьna ynehөө ygtexe proceentiin olzo.

50, 25 ba 10 tyxerigei obligaacanuud bolbol zuun tyxerigei obligaaciin xubinuudanь bolxo ba zuun tyxerigei obligaacanuud deere xyrtexe tusxaita xubidanь ($^1/_2$, $^1/_4$ ba $^1/_{10}$) tudahan şyyberi gy, ali proceentiin olziiji abaxa erxe ygtexe.

TAILBARI: Urihalamza zaxixadanь, zaxilgiin toonь xadaa dandaa tomonuud obligaaca ygteze bolxogyi baihan le uşarta, urihalamza zaxigşadtai toosoxodo zoxid baixiin tulada zoriuulagdan, 25 ba 10 tyxerigei obligaacanuud gargagdana.

4. Obligaaciin naricaatelьna yniinь (zuun tyxerig) oruulalsaad, zuun tyxerigei obligaaca byride 3000, 1000, 500, 200 ba 150 tyxerigei şyyberinyyd togtoogdoxo.

Urihalamziin xorin zilei bolzor soo, alduurigyi viipyskiin obligaaca byxen şyyxe baina.

Şyyberi tudahan obligaacanuud tylegdөөd, saaşadaa tiraazhaa gargagdaxa.

5. Urihalamziin xorin zilei bolzor soo alduurigyi viipyskenyydtenь zilei torşo byxende dyrbe-dyrbөөr, xamta 80 şyyberiiin tiraaznuud bolxo.

Şyyberiiin tiraaznuud xadaa SSR Sojuuzai finaansiin Aradai Komissariaadaar togtoogdohon bolzorto xegdexe baina.

6. Alduurigyi viipyskiin urihalamziin şyyberiiin tiraaz byriiin razriaad byxende, ondoogoor xelebel, 100 millioon tyxerigei urihalamza byxende doro dursagdahan tooto şyyberinyyd naadaxa baina:

Zilnyyd	Jamarnuud tiraazda	3 miangan tyxerigei şyyberinyydei too	Nege miangan tyxerigei şyyberinyydei too	500 tyxerigei şyyberinyydei too	200 tyxerigei şyyberinyydei too	150 tyxerigei şyyberinyydei too	Tiraaz byriiin şyyberinyydei itoog xamta	Tiraaz byriiin şyyberi (tyxerigөөr)
Tyryyşiin zil	1—4 xyrter tiraaz byxende	1.	5.	50	1000	10944	12000	1874600
Xojordoxi zil	5—8	1.	5.	50	1000	10944	12000	18746 0
Gurbadaxi zil	9—12	1.	5.	50	1200	7944	9200	1464600
Dyrbedexi zil	13—16	1.	5.	50	1200	7944	9200	1464600
Tabadaxi zil	17—20	1.	5.	50	1200	7944	9200	1464600
Zurgaadaxi zil	21—24	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Doloodoxi zil	25—28	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Naimadaxi zil	29—32	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Jyhedexi zil	33—36	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Arbadaxi zil	37—40	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Arbanegedexi	41—44	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Ar. xojordoxi	45—48	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Ar gurbadaxi	49—52	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Ar. dyrbedexi	53—56	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Ar. tabadaxi	57—60	1.	5.	100	1400	5794	7300	1207100
Ar. zurgaadaxi	61—64	1.	5.	150	1600	11044	12800	2059600
Ar. doloodoxi	65—68	1.	5.	150	1600	15594	17350	2742100
Ar. naimadaxi	69—72	1.	5.	150	1600	21494	23250	3627100
Ar. jyhedexi	73—76	1.	5.	150	1600	31294	33050	5097100
Xoridoxi	77—80	1.	5.	150	1600	37194	38950	5982100
Şyyberiiin byxii tiraazda 100 millioon tyxerigei urihalamza byriiin itoog		80	400	8000	110400	881120	1000000	158888000

7. Şyyhen obligaacanuud bolbol terenei tyleberiiijinь abxiin tula, 1960 onoi dekaabriiin 1 xyrter yzyylegdexe baina.

Tyleberiiinь abxiin tula yzyylegdeegyi obligaacanuud xadaa, ene bolzoroi yngerhen xoino, xysee geexe ba tyleberinь ygtexegyi.

8. Proceentte viipyskiin obligaaciin olzonь, zil soo nege udaa, kypoonoor 4 proceentiin xemzeeteigeer tylegdexe. Terenei tylegdexe bolzoronь xadaa, 1940 onoi dekaabriiin negenhee exileed, zil byxenei dekaabriiin negenhee tylegdeze baixa.

9. Proceenttei gargalgiin obligaaciiji gedergenь xudaldan abxa jabadal 1955 onoi dekaabriiin negenhee exileed, 5 zil soo (1955, 1956, 1957, 1958, 1959 onuudta) zil byridөө adalixanaar jabuulagdaxa.

1955-1958 onuudta gedergenь xudaldan abtaxa obligaacanuud bolbol SSSR-ei Finaansiin Narkomaadaar togtoogdohon bolzorto tyleberiiin zil byriiin tiraazaar togtoogdoxo.

Xudaldan abtahan obligaacanuudai naricaatelьna sengiiji obligaaca barigşadta tiraaza garahan zilei dekaabriiin I-hee exilen tylegdene.

Tiraazaar tylegdөөgyi obligaacanuud bolbol 1959 onoi dekaabriiin negenhee exilze xudaldan abtaxa baina.

10. Tiraazaar tylegdehen obligaacanuudai kypoon bolbol tiraaza bolhon zilei dekaabriiin negen xyrterxi kypoonuudiiji oruulalsan tylegdene. Udaateexi bolzornuudainь kypoonuudta mynge tylegdexegyi.

11. Proceenttei obligaacanuud ba myn kypoonuud bolbol bolzoroigoo bolxodo, xudaldan abtaxa ba tereeniiji tylyylxiin tulada, 1960 onoi dekaabriiin I-nei yder xyrter obligaacaa yzyylxe xeregtei.

Ene bolzoroi yngerhen xoino obligaaca ba kypoon barigşad, kypoon ba obligaaciingaa tyleberiiinь abxa erxee geexe baina.

SSR Sojuuzai Finaansiin
Aradai Komissaar
A. Zveerov.

SSSR-ei SOVNARKOOM ba BKP(b)-ein CK-de

Xydөө niutagta azahuugşa xydelmerişed ba slyyzaşçinerei, xydөөgei hurgagşanar, agronөөmuud ba kolxoozuudai çleengyyd bişe busad niuurnuudai usaadьba şadarxi uçaastoguud tuxai

Kolxoozuudai gazarai territoori deere azahuugşa kolxoozuudai çleengyyd bişe xydelmerişed ba slyyzaşçinerei, xydөөgei bagşanar, agronoomuud ba xydөөgei intelligeenciin busad kategoorinuudai usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xereglexiijinь zuramşuulxiin zorilgoor, SSSR-ei SNK ba BKP(b)-ein CK togtoono:

1. Gyrenei predprijaatinuud, tymer xargiinuud deere ba yçrezdeeninyydte xydelmerildeg ba kolxoozuudai territoori deere xydөө niutagta azahuugşa kolxoozuudai çleengyyd bişe xydelmerişed ba slyyzaşçiner, tereşelen xydөө niutagta xydelmerildeg ba azahuudag xydөөgei hurgagşanar, agronomiiçeska, zooveterinaarna ba mediciinske xydelmerilegşed bolbol—nege bylede, barilganuudai ezelze baihan plooşçadiiiji oruulalsaad, 0,15 gektaarhaa jixe bişe xemzeetei usaadьba şadarai uçaastoguudii xereglexiijinь togtooxo.

2. Kolxoozuudai çleengyyd bişe invaliiduud, pensioneernyyd, ytelhen xynyydei usaadьba şadarai uçaastoguudiiji, barilgiin ezeleed baihan plooşçadiiji oruulalsaad, 0,15 gektaar xemzeetei noormoor xizaarlaxa.

3. Uhalagdadag gazartariaalangaar azalladag raioonuudta—deere dursagdahan 1 ba 2 kategooriiin pyynktnyydte usaadьba şadarxi gazarnuudai noormonuudanь—xaxadtaa xyrter xahagdadag.

4. Xerbee kolxoozdo usaadьba şadarai foondodonь ylyy gazarai baigaa haanь, ene togtooloi 1 ba 2 pyynktnyydei johoor, şineer xereglelgede usaadьba şadarai uçaastoguudii tabixiijinь kolxoozuudta zybşөөxe.

5. Promesloovo arteelьnyydei çleengyydte, xerbee edenei kolxoozuudta baigaa haanь ba zagaha baridag kolxoozuudai çleengyydte—usaadьba şadarai uçaastoguud bolbol, kolxoozniguudai dvoornuudta xydөө azaxiin arteeliin ustaavaar togtoogdohon noormnuudai xemzeenyydte xuuşan xemzeegeeree baixa.

6. Ene togtooldo zaagdahan usaadьba şadarai noormnuudai ylyy garhan usaadьba şadarxi gazar bolbol kolxoozuudai gazarnuudta tahalan ygtexe johotoi.

Ede ylyy gazarnuudii abalgiiji, usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzehenei hyylde, 1939 onoi nojaabriiin 15-haa xoino bişe yngergexe.

7. Kolxoozoi ba kolxoozniguudai xereglelde huuxa ger ba ger şadarxi barilganuudiiji, xydөө azaxiitai өөhediingөө xolbooji faktiiçeska tahalhan ba xydөө niutagta sag yrgelze huudaggyi, tiin, ede barilganuudaa zildee miil 2-3 hariin torşo soo xeregledeg gy, ali tedenee olzotoxiin zorilgoor areendede ygexe gehen niuurnuudhaa xudaldaza abxiijinь kolxoozuudta rekomendovaalxa.

8. Xydelmerişedei ba slyyzaşçinerei, xydөөgei bagşanarai, agronoomuud ba kolxoozoi çleengyyd bişe busad niuurnuudai ymsiin xereglelgenyydte baihan malnuudta şuxala toogoi bilşeeriiin gazarnuudiiji, xeneerşji medeetei bişe gyrenei gazarnuud deere: gyrenei ba niutagai udxaşanartai oimodonuud soo, tymer ba şosseine xargiinuudai polosaada, selьsoveedei ba busa gazarnuud deere ygexiijinь gyrenei organizaacanuudta ba yçrezdeeninyydte zybşөөxe.

Xerbee, iimenyyd gyrenei xereglegdedeggyi gazarnuudai ygei baibalanь, xydөө niutaguudta azahuugşa xydelmerişed ba slyyzeşçinar, xydөөgei hurgagşanar, agronoomuud ba kolxoozoi çleengyyd bişe busad niuurnuudiiji, malnuudtaa, bilşeeriiinь ba uhalalgiin gazarnuudai, kolxoozoi gargaşiiji xariuulza şadaxa tylelgeteigөөr, kolxooztoi zybşeldeze, kolxoozoi bilşeerinyydiiji xereglexiinь zybşөөxiiji kolxoozuudta rekomendovaalxa.

Советскэ союз дотор

Татарска АССР-эй, Челкинскэ районой, Кировэй нэрэмжэтэ худөө ажахын артелиин садта С. М. Кировэй колхознигуудаар памятник барягдажа байна. (ТАСС)

Ybehe xuriaalgiiji oiriin 2—3 ydernyydte dyyrgexiin tyløø byxii xysejøø mobilizovaalja

Azalai discipliiniiji şangadxaja

Xoriiin aimagai, Xoriiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniiiji tuilai jixeer udaazuulaza baina. Ene kolxooz bolbol plaanaigaa johoor 1500 gektaar sabşalangiiji sabşaxa ba 15000 ceenter ybehiiji xuriaaxa baigaa. Teed, mynøø, ijyyliiin 25-nai medeegeer, tus kolxooz 285 gektaar sabşaza, plaanaa 19 % dyyrgeed baina.

Ybehe xuriaalgiin xydelmeride jabaza baigaa kolxoozniguudai dunda azalai discipliine ton hula. Zarim kolxoozniguud bolbol yder byriiingøø noormiiji dyyrgexiin tyløø temesedeggyi baina.

Hyylei taban xonogoi torşo soo 300 gektaar sabşaxa plaantai baihan aad, xamta 53 gektaar sabşaba.

Ene kolxooz bolbol kolxoozniguudaa bultiijinь ybehe xuriaalgada xabaaduulza şadaagyi baina. Ybehenei xydelmeride xamta 70 xynyyd jabaxa baihan aad, mynøø 21 xynyyd xydelmerilze baina.

Ene brigaadiin morişon Jazilkov gegşe—kosiilkiingaa moridiiji aldaad, kosiilkanuudaa nege yder miin bailgaba. Ene yjede maşiniistnuud, B. Mişaarin tyryytelgeer, gernyydtee xariza, 3 syytke xydelmeridøø garangyi, arxidaza jabahan baixa jym. Myn tereşelen brigadiiranь Tatayyrov gegşe, sag yrgelze arxi uuza jabadag, xuriaalgiin xydelmeriiiji konkreetneer xytelberildeggyi baina.

Iime organizoovanno bişe, muu xydelmerinyyd xadaa ybehe xuriaalgiiji ton boloşogyigøør udaaruulba.

Kolxooznig.

Konkreetneer xytelberilxe

Xori. (Telefoonoor abtaba). Ybehe xuriaalgiin xydelmerinyyd Dunda-Xudanai somondo xedii yni exilegdehen bolboş, terenei rezylьtaadanь ton baga baina. Xuriaalgiin teempnь hula. Ijyyliiin 30-da somon dotoroo ybehiiji beledxelgiin talaar, vaalova sbooroi plaan arai geze 47 proceent dyyrgegdehen gexe gy, ali 32500 ceentner ybehen beledxegdehen baina.

Iime baixadanь, somonoinь kolxoozuudai xytelberilegşed (som soveedeinь tyryylegşe nyxer Badmaajev Çimid) ton amagalanaar xandana. Edener bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniiiji konkreetneer xytelberilnegyi, dutuu dunda jabadalnuudiiji zaisuulnagyi, tuhalamza yzyylnegyi. Ede bygediinь rezylьtaadta, ybehe xuriaalgiin plaanai xaxadanşji gyisedxegdøødyi, xuriaalga udaaruulagdaza baina.

Kiirovei neremzete kolxoozdo azalanь hulaar organizovaalagdanxai, 40 garan kolxoozniguudanь ybehe xuriaalgada xabaadadaggyi baina. Ene kolxooz bolbol vaalova sbooroigoo plaaniiji oroidoo 28 proceent (ijyyliiin 30-da) dyyrgebe. Brigadiiranь nyxer Cedeenov Ceren bolbol kolxoozniguudai xysiiji organizovaalxiin, ybehe xuriaalgiiji xytelberilxiin orondo, kolxoozoigoo ceentr deere arxidaza jabadag baina. Xuriaalgiinxidanь ydereigøø noormiiji dyyrgenegyi. Maşiniistnuudanь, yder byri 5-5 gektaar gazariiji sabşaxa noormotoi aad, arai geze 3-4 gektaar sabşana.

Myn, Voroşiilovoi neremzete kolxooz xadaa ijyyliiin 30-nai yderte sabşalga ba hyrilelgiin xoorondo ton jixe razriiv gargaba. Ene yderte 1366 gektaariiji sabşahan (plaan—2625 gektaar) aad, tereneigee 1266 gektaariiji hyrilebe. Iimehee, ajaar 140 gektaar razriiv garhan bolno. Eneeniiji saaşadanь jaabaş yrgelzelyylze bolxogyi.

Leeninei neremzete kolxoozoi II-doxi brigaada (brigadiiranь nyx. Ceeckin) meteer, tyryyşyylei xydelmeriiin zişeete hain ooped ba meetodiiji olonoi dostojaani bolgozo, ybehenei xuriaalgiiji oiriin sagta dyyrgelge—ene yderei şuxala zorilgo myn. Eneenei tula kolxoozno maassiiji ybehenei xuriaalgada bygedøørenь xabaaduulxa, tedenei bytøøseteigøør, organizoovannoor xydelmerilxiin tula johotoi gegşiin ysloovi baiguulxa xeregtei.

D. Dorzijev.

Erxim iniciatiiva

Muxar-Şiber, (telefoonoor abtaba). Xonxoloin MTS-iin ba avtotriaadai kollektiivyyd bolbol ybehe xuriaalgiiji oiriin ydernyydte dyyrgexiin tula kolxoozuudta tuhalamza yzyylxe gehen togtoomziiji profsojuuzna suglaan deere abaza, ijyyliiin 13-da „Pobediitelь“ kolxoozoi sabşalan deere xuriaalgiin xydelmerinyydiiji jabuulaa hen. Ede kollektiivyyd xadaa 65 xynyydei sostaavtaigaar garaad, 3 zvenoo bolon taharaza xydelmerilhen baigaa. Tere yder 600 ceentner ybehiijinь somozo ygehen ba obeedelgiin zabharta, „kolxoozuudai obşçeestvenne gazarnuudiiji yrilgehøø xamagaalxa“ ba „kolxoozuudai obşçestvenne malazaliiji xygzøøxe xemzeejabuulganuud tuxai“ BKP(b)-ein CK-gei ba SSSR-ei SNK-gei togtoolnuudiiji oilguulxa agitacioonno-maassova xydelmerinyydiiji jabuulaa hen. Ydeşe bolxodo, xuriaalgiin nege yderei xydelmeriiin rezylьtaadiiji xamtadxan yzeze, xuriaalgiiji hain şanartaigaar, bogonixon sag soo dyyrgexe tuxai yrgenøør xelsehen baigaa.

Hajaxan, ijyyliiin 30-nai amaraltada, Muxar-Şiberei aimceentrei 30-aad garan slyyzaşener, xydelmerilegşed bolbol Muxar-Şiberei somonoi, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi pooli deere xydelmerilee. Ene yderei torşo soo 300 ceentner ybehiiji somohon ba 5-haa ylyyxen gektaariiji sabşaza ygebe.

Gyrenei ba obşçeestvenne organizaacanuudai olon tooto kollektiivyydei ene erxim iniciatiiviiji byxii xemzeegeerenь demzexe ba yrgedxexe xeregtei

Daşiijev G. C.

Arai geze 19 proceent

Jaruuniin aimagai, Egetiin somonoi, Kaarl Maarksai neremzete kolxooz bolbol ybehe xuriaalgiin xydelmeriiiji ijyyliiin 4-nei yder exilhen jym. Xedii iime baibaş, tus kolxooz bolbol ybeheneigøø xuriaalgiiji mynøø dyyrgexeer hanaaşalaaşjigvi, ton boloşogyi, aali teempteigeer jabuulza baina. Ijyyliiin 24-nei yder, oroidoo 11388 ceentner ybehiiji beledxeze, vaalova sbooroigoo plaaniiji arai geze 19 proceent dyyrgebe.

G a d n a, brigaadanuudtanь azalai discipliine ton hulaar tabigdahan ba azalanь zybøør organizovaalagdaagyi deerehee, ydereinь noormonuud sag yrgelze dyyrgegdenegyi. Ilangajaa negedexi ba xojordoxi brigaadanuudanь muugaar, organizoovanno bişeer xydelmerilne.

I-dexi ba II-doxi brigaadanuudai xendeeş xereggyi xydelmeriiin iime teempiiji eseslen likvidiirovelze, ybehe xuriaalgiiji oiriin ydernyydte dyyrgexe xeregtei. Kolxoozuudai, somsel soveedyydei xytelberilegşed bolbol ybehiiji hain şanartaigaar (xagdaruulangyigøør) sag soonь xuriaaza abalgiiji ba tariaa xuriaalgiin bolzortoo exilegdelgiin tyløø xariuusaxa johotoi.

C. Nomtiin.

ynder teempiin tyløø

Petropaavlovka. (Manai speckoorrhoo). Derestein somonoi, „Ulaan Oktiaabrь“ kolxooz bolbol somon soogoo egeel tyryyn, ybehenei xuriaalgiiji exileehen. Tere geheer, egse xaxad hara boloo, gebeşji, xehen xydelmeriinь rezylьtaad ton baga.

Zişeelxede, ijyyliiin 25-nai medeegeer 225 gektaar sabşalan sabşagdaza, 146 gektaaranь gy, ali 977 ceentner ybeheniinь xuriaagdahan bai a. Plaanaigaa johoor 990 gektaarhaa 12870 ceentner ybehe abxa baigaa.

Tus kolxoozoi ybehe xuriaalgiin xydelmerinь iime hula teempteibaihanainь gol şaltagaan xadaa, xuriaalgada plaanai johoor 61 xyn, 6 kosiilkanuud ba 6 morin tarmuurnuud xydelmerilxe baihan aad, oroidoo 39 xyn xydelmerilne, maşiinanuudanь xysedøør ba zybøør xereglegdenegyi. Eneen tuşaa kolxozoinь tyryylegşe Cedeenov xadaa anxaralaa ogto tabinagyi. „Maşiina deere huuxa xyn ygei„ gexehee bişe, konkreetne jyymiiji xenegyi. Kolxooz soo looderьnuud ba kolxoozoi azalda xalxaramzagyigøør xandadag xynyyd olon. Zişeelxede, Gonçogzab Cedendorziijev, Zigmed Cedendorziijeva, Dyydei Xobituujev g. m. bolbol ybehe xuriaalgiin xydelmeri deere ydereigøø noormiin xaxadiiji arai geze dyyrgedeg baina. Edener xedaa ybehe xuriaalgada jabahan kolxoozniguudai azaliiji sabotiirovalxaa, tedenei azalai discipliiniiji huladxaxaa hededeg baina.

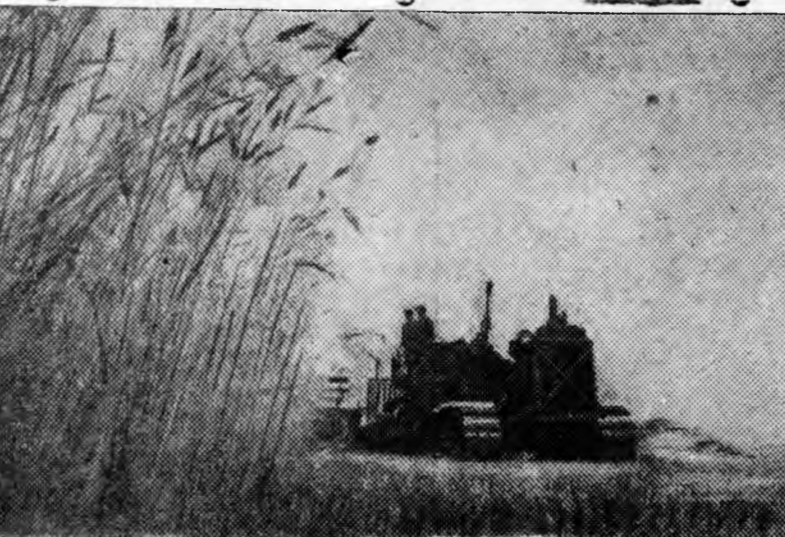
Ybehe xuriaalgada sabotaaziiji eseslen butasoxizo, tereniiji oiriin yderte hain şanartaigaar dyyrgexe şuxala.

C. Altaiski.

Malşad ybehe xuriaalgada

Socialiis malazalda tezeelei bata bexi baaza baiguulxiin tyløø, Xoriiin aimagai, Anaagai Somonoi, Zdaanovai neremzete kolxoozoi malazalai feermede xydelmerildeg kolxoozniguud jixeer temeseze baina. Mal xaragşad—ynieeşed ba feermiin byxii xydelmerilegşed xamtaraza (xamta arba garan xynyyd), nege brigaadiiji xuriaalga deere organizovaalhan jym. Tedener xadaa Asa geze goldo ybehe sabşalgiiji jabuulna. Edener xadaa 150 gektaar gazarhaa 1800 ceentner ybehe xuriaaza abxa plaantai. Ede brigaadiinxid xadaa plaanaa dyyrgexebdi gehen loozung doro staxaanovskaar xydelmerilze baina. Tus brigaadiin çleengyyd nyxed Oçor Zigzedei, Dorzo Dubşanai, M. Darziin, D. Texiin gegşed hainaar xydelmerilze, bişe nyxedtøø zişee xaruulza jabanad.

DAM. ZAM.

ZURAG DEERE: Gorzelenxoozoi (Ulaan-Yde) sesegei azaxiiji erxilegşe nyx. Sookolov tepliice soo pomidooroo xaraza baina. (Mixalovai foto)

Bajan urgasiiji erxim hainaar xuriaaz abxiin tyløø

Таряа хуряалгада бэлэдхэл муутай

Петропавловка, июль 26. (Манай спецкоррhoo). Таряа хуряалга эхилхэ болзор ойртожо байна. ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Майска пленумээр hайшаагдаhан, 1939 оной ургаса хуряалгада бэлэдхэл тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ: „...таряанайнгаа бvхы массивай дvvрэн эдеэшэхынь хvлеэнгvйгөөр, комбайнануудаар ба хуряалгын простой машинануудаар, эдеэшэн боложо эхилэhэн участогууд дээрэ тvvлгын ёhoop хадажа эхилхэ“. Иимэ хадань, колхозууд, совхозууд ба МТС-vvд ургаса хуряалгада хvсэд бэлэдхэлтэй, хуряалгада хэзээшье гарахаар бэлэн байха ёhотой. Тиихэтэй хамта, Дэрэстэйн сомоной, „Социализм“ колхозой правлени хадаа энэ шухала заабарие угта мартажархиоод, ургаса хуряалгын бэлэдхэлые таhалдуулжа байна.

Июлиин 25-най мэдээгээр, хуряалгада ажаллаха ёhотой 18 жаткануудhaa 7-нь ремонтлогдоhон ба хуряалгын бусад инвентарьнуудань запасной частьнуудай vгы дээрэhээ, ремонтлогдоогvй. Энээнhээ гадна, 4 морин мотилкануud, 3 веялканууд, 2 триер, 3 сортировканууд ремонтологдохо ёhотой байхадань, харин колхозой правлени болбол: „Манай таряае МТС-ын тракторна мотилкоор сохижо vгэхэ юм тиимэ хадань ремонт хэгдэхэ гvй“ гэжэ, „амагалан“ hуужа байна.

Амбарнуудань шэнэ ургасые тушаан абалгада бэлэн бэшэ. 28 склад ба амбарнууд сэбэрлэгдээгvй, дезинфекцилэгдээгvй байна. Эдэ амбарнууд хадаа vнгэрэгшэ жэлэй таряанhaa vшөө hуладхагдаагvй байна. Зарим складуудта байhан, колхознигуудай ажалта vдэрэй таряа хадаа клещетэй болшоhон ушарнууд vзэгдэнэ. Мvн тэрэшэлэн, тоогуудань сэбэрлэгдээгvй, клещетэй. „Социализм“ колхоз хадаа механизированно зерносущилкые энэ жэлдэ хэрэглэхын тула шухала анхаралаа табинагvй. Мvнөө хvртэр тэрэнээ ремонтлоодvй байна.

Цыб. Жимбеев.

USAADЬBA ŞADARAI GAZARIIJI XEMZELGE

Xoriiin aimagai, Anaagai somonoi, Zdaanovai neremzete kolxoozdo usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzelgiin xydelmerinyyd jabuulagdaza baina.

Tus kolxoozdo xydøø azaxiin arteeliiin Staalinska ustaavai boloşogyigøør xazagairuulagdahanь ende eliryylegdeze baina. Zarim kolxoozniguudanь noormohoo ylyy gazarnuudiiji edleze baigaa. Zişeelxede, Sebeenov X.—1,16 gektaar, Gombiin D.—0,99 gektaar, Erdeniiin—0,99 gektaar gazartai baihan jym. Iime baidalda eses tabigdaza baina.

Tereenhee gadna, ene kolxoozoi obşçeestvenne gazarhaa jedinoliiçniguud: Niifontov K—1,19 gektaar, Popoov 1,13 gektaar gazarnuudiiji xenheeş zybşøølgyigøør edleze baihan jabadalnuud toboiso eliryylegden gargagdaba.

KOLXOOZNIG.

КИРОВЭЙ МУЗЕЙДЭ

Ленинград, июлиин 27. (ТАСС). Кировэй музей хадаа Сергей Миронович Кировэй ажаябадал ба деятельностиин тухай хэдэн hонин материалнvvдээр ба бодото документнуудаар баяжаhан байна.

Томско тvрмэдэ, Кировэй редактировани доро, легальна бэшээр хэблэгдэhэн, „Тюрьма“ гэжэ журналай 1906 оной сентябриин 9-эй vдэрэй хоёрдохи номерой бодото экземплярань Томскодо олдоhон байна. Журналань гектограф дээрэ хэблэгдэнхэй.

Кировэй Сибирьтэ ябуулhан революционно хvдэлмэрие характеризовалhан материалнууд суглуулагдаа: 1904-1905 онуудай бодото 19 листовканууд, Сергей Мироновичые 1917 он хvртэр зогсоогvй мvрдэhые гэршэлhэн, царска охранкын фотокопиин документнvvд, класс журналнууд, Уржумскын нэрэмжэтэ городой ба Казанска техническэ училищенvvдые дvvргэhэнэй аттестадууд.

Астраханиин ба Сталинградай архивуудhaa, Астраханиин обороной vдэрнvvдтэ Военно-Революционно Комитедэй тvрvvлэгшэ байhан Кировэй хvдэлмэрие характеризовалhан материалнууд бэдэрэгдэжэ олгдоhон байна. Тэдэнэй дунда, Кировэй подписьтой „Нvхэр, анхаралтайгаар унша! Мэдэ, шинии засаг шамда юуе хэлэнэб“ гэhэн хэдэн приказууд, 1919 оной „Коммунист“ газедэй комплект ба бусад материалнууд бии.

V. S. Xolьzunoov, S. A. Çerкaasov, A. G. Titoov, I. K. Kyrneşoov

Moskvaa, ijyyliiin 31. (TASS). Mydøøder, Moskvaa xadaa slyzeebne ujalgaa dyyrgexe zuuraa gemtegşediiji, exe oronoigoo soloto xybyydiiji: Soveed Sojuuzai Geroi komdiiv V. S. Xolьzunooviiji, maioor S. A. Çerkaasoviiji, gurbadaxi raangiin vojeninzeneer A. G. Titooviiji, starşinaa I. K. Kyrneşooviiji xydøølyylbe.

Soveed Sojuuzai Geroi, SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad Viiktor Stepaanoviç Xolьzunoovoi azajabadal xadaa socialiis exe orondoo, kommuniis paartida, xyntyreltenei aguujixe voozdь nyxer Staalinda xizaarlaşagyi preedannostiiin zişee bolxo baina.

1918 ondo, Xolьzunoov xadaa 14-tei xybyyn baixadaa, zavoodoi sleesarь—abatajaa xamta, Cariiciniiji geroiiçeskoor arşalagşadai zergede baigaa. Xozomiinь, Agaarai-vojeenne xysenyydei Leningraadska Vojeenne-teoretiiçeska hurguuliiiji dyyrgeed, Soveed Sojuuzai oboroonodo, niidelgiin xeregiiji şudalalgada øøriingøø azajab adaliiji zoriuulaa.

Soveed Sojuuzai oboroonno xysiiji bexizyylelgiin talaar erxim hain gabijaagai tyløø nyxer Xolьzunoov bolbol Leeninei oordenoor ba Ulaan tugai oordenoor şagnagdahan ba Soveed Sojuuzai Geroin nerezerge olgogdohon baina.

Gaixamşag zorimgoi komandiir, otliiçno liootçig Viiktor Stepaanoviç bolbol xeden arbaad ba xeden zuugaad soveed liootçiguudiiji, exe oronoigoo patriooduudiiji, zyrxelig bojeecyydiiji xymyyzyylhen baina.

Sergei Aleksaandroviç Çerkaasovai niuur deere, soveed aviaaca xadaa gaixamşag hain ştyyrmaniiji, kommniizmiin aguu jixe xeregte xizaarlaşagyi preedanne, zaluu, energiiçne. komandiiriiji aldahan baina.

Leeninske komsomooloor xymyyzyylegdehen, gurbadaxi raangiin vojeenne inzeneer Aleksaandr Geoorgijeviç Titoov xadaa oronoigoo oboroonijji bexizyylxiin tula eseşegyigøør xydelmerilegşe, otliiçno komandiir, urgaza jabaa zaluu specialiist baihan jym.

Zaluu bojeec Ivaan Kaliinoviç Kyrneşoov bolbol Leenin—Staalinai aguujixe xeregei tyløø aminahajaa jamarşji minuutada ygexøør belen baigaa, bojevoi beledxelei otliiçnig, gaixamşag hain komsomoolec, exe oronoigoo ynen xybyyniinь baigaa.

***

Ijyyliiin 30-nai hyni, nygşehen nyxedyydei bejenь kremaacada ygtehen baina. Ijyyliiin 30-da agaarai soloto bojeecyydei bejenyydei şataagdahan ynehetei yyrnenyydenь oborooniin Narkomaadai xojordoxi gerei konfereenc—zaal soo tabigdahan baina. Ygløønhøø exilze, traauraar xuşagdahan zaal soo, arad xadaa xosoroşodiiji hyylşiinxiee ydeşexiiji jiree.

Xosorhon komandiirnuudai bejenyydei dergede byxii janziin seregyydei bojeecyyd vooinsko xaruulda zagsaba. Xyndete xaruulda—xosorogşodoi nyxedyyd—liootçiguud, ştyyrmanyyd, inzeneernyyd, teexnigyyd.

Ijyyliiin 30-da byxeli ydertøø, kombriig nyx. Beliakoov, kombriig nyx. Jeremeenko, polkoovnig A. Osipeenko, kombriiguud nyxed Ioonov, Zlatoveetov, kapitaan Veera Lomaako ba bişed xyndete xaruulda baiba.

Ijyyliiin 30-da ydeşe oroi boltor, myn tereşelen mynøøderşji, xeden miangan xynyyd xadaa xosorogşodii hyylşiinxiee ydeşexiiji Ulaan plooşçadь deegyyr, Kyibeşevei yyliceer jabana.

Ijyyliiin 31-de, 17 çaasta xydøølyylelge bolbo.

Liootçig M. Jy. Alekseejevei gemtelge

Moskvaa, ijyyliiin 31. (TASS). Ijyyliiin 27-do, slyzeebne ujalganuudaa dyyrgeze baixadaa, liootçig—ispetaatelь Mixaiil Jyliaanoviç Alekseejev gemtehen baina.

***

Mixaiil Jyliaanoviç bolbol 1903 ondo, bagşiin byle soo tyrehen baina. Dunda hurguuliiiji dyyrgeheneigee hyylde, 1920 ondo Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin zergede hain duraaraa oşohon jym. 1925 ondo liootçiguudai hurguuli dyyrgebe. 1933-35 onuudta Alekseejev xadaa Ulaan Aarmida liootçigoor azallahan ba xeden olon komaandna ujalganuudiiji dyyrgehen baigaa. 1935 onhoo exileed Mixaiil Jyliaanoviç xadaa zavood deere liootçig—ispetaatellaar xydelmerilhen baina.

Alekseejev bolbol ynder deere niidelgenyydei teexnikeer xatuu şangaar xydelmerilze exilhen, soveed tyryy liootçiguudai negenь baigaa. 1937 onoi sentiaabrьda, Alekseejev bolbol mianga kgr. poleezne aşaataigaar niideze, ynder niidelgiin delxein rekoordiiji togtoohon baina. Terenei hyylde, Alekseejevei niidelge bolbol liootçiguudiiji şine gabijaanuudaar zorigzuulagşa nyxer Staalinhaa amarşalga abhan baigaa.

***

M. Jy. Alekseejeviiji xadagalalga, aavgustiin 4-nei, 18 çaasta, Noovo-Deviiçьje klaadbişçede bolxo baina.

АЙМАГАЙ ГАЗЕДhЭЭ

Социалистическэ туhаламжа

Июлиин 21-дэ, Тора селогой служащинар ба хvдэлмэришэд, хамта 24 хvн „Улаан Тора“ колхоздо vбэhэ хуряалгадань туhалаhан байна. Служащинар ба хvдэлмэришэдэй хvсөөр 12 гектар тармагдаа. Гадна, эдэнэр болбол vбэhэ хуряалгын бригадануудай дунда массова ойлгууламжиин хvдэлмэри ябуулаа.

Эдэнэр хадаа тус колхоздо саг vргэлжэ туhалалсаха.

(„Красное знамя“).

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 2-44, отв. секретаря 2-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

[illegible] типографи.